

Savaş Barıştır: Orwell'in '1984'teki Savaş Zamanı Vizyonunun Bir Eleştirisi ve Savaşımın Geleceğine İlişkin Çıkarımlar

Geçen yüzyıl içinde, gerek siper harbinin ve zehirli gazların gerekse de, belki de en dikkat çekici biçimde, nükleer silahların geliştirilmesiyle savaşın¹ global doğası temelden değişti. İki dünya savaşı ve iradelerin ölüm kalım mücadelesi olarak tanımlanabilecek Soğuk Savaş ile ilişkilendirilebilecek uluslararası çatışmalar serisi ile şekillenmiş jeopolitik yapının geleceği belirsizdi. İkinci Dünya Savaşı'nın ertesinde, George Orwell, son savaştaki büyük güçlerin var olduğu karanlık bir dünyayı anlattığı distopyası, *Bindokuzyüzseksendört*'ü kaleme aldı. Geriye dönüp baktığımızda, sözü geçen yılı çoktan geçtiyse de, Orwell'in tahminlerinin günümüz kültüründe hala varlığını sürdürdüğünü görüyoruz. Savaş, romandaki INGSOC toplumu için hayati bir kavramdır; hükümet, devamlı bir biçimde üç büyük gücün en az seviyede can ve toprak kaybı yaşadığı sınırlı bir savaş içinde. Günümüzde savaşın geleceği ile ilgili tahminler, çatışmaların merkezleşmesi (örneğin teröristler ile savaş) ya da KYI'nin² sonuçları veya dengeli bir barışın kurulup kurulamayacağına odaklanmaktadır. Samimiyetle farz etmek gerekirse, amacımız savaşı bir barış durumunun oluşmasıdır. Ancak, Orwell'in dünyasındaki koşulların birçoğu günümüz dünyasının koşullarına benzese de, Orwell tarzı bir daimi savaş durumu çok az göz önüne alınmaktadır. Öyleyse kendimize şu soruyu sormalıyız: Orwell'in tarif ettiği daimi bir sınırlı savaş durumu mümkün müdür? Mümkünse, gelecekte böyle bir durumun oluşma olasılığı var mıdır? Günümüzdeki güç dengesi, uluslararası karşılıklı nükleer caydırıcılık, ve ekonomik çıkarların birbirlerine sıkıca bağlanması göz önüne alınırsa, savaşın geleceği *Bindokuzyüzseksendört*'te anlatıldığı şekliyle fazla olası değildir; ancak, yine de bu olasılığı gözden çıkarmak akıllıca olmaz çünkü Orwell'in anlattığı savaşın bazı özellikleri, sınırlı amaçlar ve boyut, zaten günümüzde mevcuttur.

Orwell'in dünyasında, uç boyutlarda üç-kutuplu bir güç dengesi ve kültürel olarak birbirlerinden ayrılan ve küresel kaynakların yönetimini hemen hemen eşit bir şekilde paylaşan üç ulus – Oceania, Eastasia ve Eurasia – vardır. Ülkeler, 'maddi nedeni olmayan, ideolojik açıdan ciddi farklılıkları olmayan savaşanların birbirlerini yok edemeyip³ sınırlı amaçlar güttükleri bir savaşın içindeydiler'.⁴ Bu dünyada, kaynaklar birikimlidir; ihtilaflı sınır bölgelerinde ucuz iş gücü ve mineral kaynakları vardır.⁵ Ancak, her ülke kendi toplumunun refahı için yeterli hizmeti sunuyormuş gibi görüldüğünden, bu ülkeler gelecekteki askeri çatışmalarda kullanmak için bu kaynaklar için savaşmaktadır. Silahlanma çeşitleri arasındaki benzerlik, kültürel/etnik farklılıklardan dolayı işgal edilen toplumun asimilasyonunun hemen hemen imkansızlığı, nükleer kapasiteler (burada savunmadaki devletlerin avantajı vardır çünkü özgürlüklerini savunmak için koşulsuz nükleer silah kullanacak ve büyük kayıpları kabulleneceklerdir) yüzünden, işgal son derece zordur. İşgalin zorluğu, sınırlı amaçlar için

¹ Başka türlü tanımlanmadığı takdirde, savaş, şiddet içeren uluslararası çatışma anlamına gelecektir.

² Karşılıklı Mahvolma ilişkisi: iki nükleer gücün, ilk nükleer saldırıdan kurtularak, saldırganın nüfusunu yok etmeyi amaçlayan toplumu hedef alan ikinci vuruş kapasitesine sahip olma durumudur.

³ Açıkça olmasa da bu '[karşılıklı mahvolma riskini almadan] birbirlerini yok edememek': Orwell'in dünyası, nükleer devrim sonrası bir dünyadır ve 1950ler'de nükleer silahların büyük oranda kullanılmasının etkisiyle bu seçeneği benimsememelerine rağmen, ülkelerin birbirlerini acımasızca bombama kapasitesine sahiptirler; 1950ler'deki yıkım, 'yönetici grupları, eğer birkaç atom bombası kullanılacak olursa bunun organize toplumun, dolayısıyla da kendi güçlerinin, sonu olacağı yönünde ikna etmişti.' (Orwell, *Bindokuzyüzseksendört*, s. 195).

⁴ Orwell, George, *Nineteen Eighty-Four* (New York: Harcourt, Brace, and Company, 1949), 195.

⁵ Orwell, George, *Nineteen Eighty-Four* (New York: Harcourt, Brace, and Company, 1949), 188.

savaşılmasına neden olur. Bu savaşta, 'çok az sayıda insan, özellikle iyi eğitilmiş askerler, az zarar vererek...belirsiz sınırlar üzerinde...ve deniz yollarındaki stratejik noktalar' üzerinde savaşır.⁶ Bu durumda, savaş, çatışma stratejilerin test edilmesine ve ittifaklar kurmaya (her 50 yılda bir ters yüz olan) indirgenir. Ayrıca, her ülke kendisine ilk vuruş avantajı verecek bir askeri teknoloji peşinde koşar. Bu teknoloji, ülkeye bir fırsat penceresi açarak ona askeri gücü hedef alan ilk vuruş avantajı verecek ve bu saldırı o derece güçlü olacak ki hedef ülkenin toplumu veya askeri gücü hedef alan ikinci vuruş kapasitesi ortadan kalkacak.⁷ Tüm bunlar, daimi bir savaş durumunu oluşturuyor ve bu savaş fazla üretimi tüketerek toplumun güçsüz, yani kontrol edilebilir, kalmasına yol açıyor. Sonra toplum düşman devletin korkusuyla sindirilip kasvetli bir yaşam tarzına ve savaş zamanında yaptığı herşeyi gereklilik olarak sunan kurtarıcıya, 'Büyük Ağabey'e hayranlığa zorlanıyor. Savaş daimi olduğundan, ilk vuruş avantajı ittifakların değişmesi ve daha iyi askeri teknolojinin gelişmesiyle sadece görünüşte kalıyor. Ancak, savaş özünde durağan olduğu için ve yukarıda bahsi geçtiği biçimde bitmek bilmeyen çatışmalarda az sayıda insan kaybı olduğundan, daimi savaş fiilen çarpık bir barış haline geliyor. Bu durum, bir partinin ünlü sloganında görülüyor: 'Savaş Barıştır!'⁸

Bu yargının kalbinde şu soru yatar: daimi savaş mümkün müdür? Mümkünse, günümüz dünyasında olabilir mi? Orwell'in dünyasının en temel özelliklerinden biri, büyük güçler arasında kaynakların ve savaşma kapasitelerinin eşit biçimde dağılmış olmasıdır; güç dengesi aşırı biçimde çok kutupludur. (ç.n. cümleler arası bağlantı kurulmadığı için atlamalar yaşanıyor) Küresel güç dengesi büyük ölçüde savaşın patlayacağı ortamı hazırlayacaktır. Ekonomik olarak dünya, Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği ve yükselen gücüyle Çin bir arada düşünülürse, çok kutupludur. Bu önemlidir çünkü tarihsel olarak, ekonomik/endüstriyel kudret, askeri kapasitenin güçlenmesinin öncülüdür; ancak, sadece askeri açıdan bakılacak olursa, Birleşik Devletler, üstün teknolojisi ile, tek taraflı avantajını sürdürmekte ve askeri açıdan tek kutuplu bir dünya yaratmaktadır. Pratikte, askeri durum, tek kutuplu bir dünyayı işaret etmektedir (askeri baskınlık ekonomik baskınlığın önünde gelir). Küçük güçlerin büyüklere katıldığı, büyüklerin de küresel düzeyde savaştığı iki kutuplu ve çok kutuplu sistemlere tarihsel açıdan bakarsak (ABD ve SSCB arasındaki Soğuk Savaş, Fransa ve İngiltere arasında yüzyıllar önce yaşanmış savaşlar), o dönemlerin koşullarıyla bugünkülerin farklı olduğunu görürüz. Soğuk Savaş sonrasında, ABD tektaraflı hareket etmekte ve görünüşte dünyanın polisliğini yapmaktadır. Bu da güç paylaşımının değil, egemen tek bir gücün olduğunun göstergesidir.

Ayrıca, gücün bu üç ülke arasında merkezileşmediğini, Hindistan gibi başka ülkelerin global nüfusun önemli bir bölümüne (dolayısıyla önemli bir sanayileşme ve savaşma yeteneğine) ve nükleer kapasiteye sahip oldukları da unutulmamalı. Bu Orwell'in dünyasındaki katı üç kutuplu dünyadan, devletlerin ekonomilerinin birbirlerine karşılıklı bağımlı olması açısından da, farklıdır. Ekonomik yaptırımlarla şantaj karar verme süreçlerinde son derece etkili olabilmekte; bu da, 'askeri' ve 'ekonomik' alanları güçlü bir şekilde birleştirmektedir. Dolayısıyla, müttefiklik ilişkilerindeki değişiklik sadece topluma yapılan propagandanın değişmesi anlamına gelmez; yaptırımlar ve gümrükler bir ulusun ekonomik güvenliğini büyük ölçüde tehdit edebilir. Buna ek olarak, 20.yüzyılın başından beri devam eden daha çok ulus yaratma eğilimine rağmen, dünyanın sadece birkaç güç varmış gibi davranmaması herhangi bir kesinlik taşımaz. Örneğin, Soğuk Savaş sırasında, mücadele ABD ve SSCB

⁶ Orwell, George, Nineteen Eighty-Four (New York: Harcourt, Brace, and Company, 1949), 187.

⁷ 196. Sayfada Orwell şunu söylüyor: 'Plan,...düşmanlardan birini veya diğerini tamamen kuşatacak üstleri ele geçirip...ona öyle bir saldırı yapmak ki karşılık vermesi imkansız hale gelmesi.'

⁸ 200. Sayfada Orwell şunu söylüyor: 'Gerçekten kalıcı olan bir barış, kalıcı bir savaşla aynıdır...fikri Parti'nin şu sloganının altında yatmaktadır: SAVAŞ BARIŞTIR.'

arasında olsa da, mücadelenin alanı dünya çapındaydı ve Kore ve Vietnam gibi ülkeleri de içermiştir. Diğer ülkeler, güçlerden birine katılma eğilimi göstermiş ve iki süper gücün savaşı için 'oyun alanı' sağlamışlardır.

Ancak Soğuk Savaş'tan sonra, büyük güçler tarihte örneği görülmemiş bir barış içinde yaşamaya başlamışlardır. Bu bağlamda, 'barış'ın ne anlama geldiğini tanımlamak ilginçtir: 1969'dan itibaren ABD'nin dünya çapında 1,400,000 askeri bulunmaktadır.⁹ Bu durum, Vietnam Savaşı, Kore Savaşı, Ortadoğu'ya müdahaleler, Irak Savaşı, terörizme karşı devam eden savaş ile birlikte düşünüldüğü takdirde, kalıcı bir savaş rejiminin oluştuğu görülebilir. Askeri konuşlanma, aynı *Bindokuzyüzseksendört*'te olduğu gibi, anavatan sınırları dışındadır. Bu askeri konuşlanmaların ne derece yararlı olduğu çokça tartışılmakta ve şu fikre önem kazanmaktadır: hükümetler, daimi ama elle tutulur bir yarar sağlamayan savaş durumunda olmaktan faydalanırlar. Böyle durumların oluşması şöyle bir duruma da işaret eder: liderler bu konuşlanmaların gerçekte bir yarar sağlamasa da bir fayda görmektedir; farazi olarak düşünürsek, böyle liderler diğer güçlerle uzutmalı bir savaşın faydaları hususunda da ikna edilebilir.¹⁰

Orwell'in dünyasında, daimi savaş durumunu uygulanabilir kılan birçok özellik vardır. Bu özelliklerden biri, tarafların ihtilafli sınır bölgesi üzerinde sınırlı insan gücü ile savaşmalarıdır. Böylece, savaş makinesini besleyen bölge bozulmaz; sürekli verim elde etmek mümkün hale gelir; az ama yeterli sayıda asker savaşıp öldüğü için savaş yorgunluğunun şartları oluşmaz. Toplumun savaş yorgunluğu burada önemli bir noktadır çünkü yakın geçmişte, uzun süren savaşların savaşanlar arasında yılmaya yol açtığına şahit olduk (örneğin, Birinci Dünya Savaşı sonrasında İhtilaf devletleri, İkinci Dünya Savaşı'nda Müttefikler). Birkaç yıl savaştıktan sonra bu tür bir yılmaya yol açması, savaşın modernliğin/yoğunluğunun bir etkisi olabilir. Eski zamanlar birçok uzun süreli çatışmalara, örneğin isminden de anlaşılacağı gibi Yüzyıl Savaşları¹¹ veya Otuz Yıl Savaşları, şahit olmuştur. Ulusal bağımsızlık savaşları da (örneğin Vietnam'ı içeren Çin Savaşları) sıklıkla uzun bir dönem boyunca devam eden çatışmalardır.¹² Elimizde toplumların ve orduların uzun süreli savaşların üstesinden gelebileceğine dair kanıtlar olsa da, genel eğilim savaşın birkaç yıldan sonra yılmaya ve muhalefete yol açtığı yönündedir.

Soğuk Savaş döneminde eğilimin çatışmayı iki süper güçten uzak tutarak dünyanın diğer ihtilafli bölgelerine yaymak yönündeydi. Böylece, yukarıda bahsi geçen toplumların savaş yılmaya problemlerine bir çözüm bulunmuştu; ayrıca, savaş sivil hayattan ayrılmıştı. Bu ayrılık savaş için

⁹ 1969'dan Bugüne ABD'nin Askeri Konuşlanması, PBS, (2004)

<http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/shows/pentagon/maps/9.html>

¹⁰ Terörizm, küresel güç mücadelesine yeni bir boyut katmıştır. Terörist saldırılar ve bunlarla alakalı direnişler savaşın çerçevesinde değişiklik yapmıştır çünkü bu tür gruplar, toplumları hedef alan saldırılar düzenleyen caydırılmaz. Toplumlarını veya askeri güçlerini hedef alarak bu gruplara karşılık vermek de zordur. Eğer terörist saldırılar en büyük güvenlik tehdidi olmaya devam ederse, küresel savaşım eğilimi devlet-dışı aktörlerle savaşa yönelir ve büyük güçler, terörizme karşı savaşta ortak çıkara sahip olduklarından işbirliğine giderler. Ancak bu olasılıklara göre değişebilir ve büyük güçler arasında savaş olasılığını ortadan kaldırmaz. Terörizm-karşıtı çatışmalarının yerine, böyle bir savaş da olasıdır.

¹¹ Yüzyıl Savaşları yüz yıldan daha fazla sürse de, ara ara barış dönemleri de yaşanmıştır. Ancak, bu dönemlerde de taraflar arasındaki gerilim sürmüştür çünkü Fransız tahtı hala tartışmalıydı. Bu dönem, önemli savaş dönemleriyle şekillendiğinden, 'uzun süreli savaş' olarak adlandırılabilir.

¹² Unutulmamalıdır ki, savunmada olan taraf kendi anavatanını koruduğu ve savunmanın kaybedecekleri saldıran tarafın kaybedeceklerinden daha fazla olduğu için, insanların uzun süreli savaşların üstesinden gelme kapasitesi kanıtlanmışsa da, bu kapasite pozisyona göre değişir.

propaganda yapmayı kolaylaştırmıştır. Bunun nedeni, söylenenleri yalanlayacak şahitler iki tarafta da yoktu. Eğer barış topluma bağlı ise (savaştan kaynaklanan yokluklardan en çok acı çekenler olarak), bu şahitlerin bulunmaması savaşın uzamasına katkı sağlar. Bu ayrıca, tek başına bir savaş nedeni olabilecek sivil ve askeri görevliler arasında uyumsuzluğun önlenmesine de yardımcı olur. Prusyalılar örneğinde görüldüğü gibi, ordunun toplumdaki tamamen ayrı tutulması görünürde son derece savaşçı ve sivillerin ihtiyaçlarından uzak askeri bir költ oluşmasına neden olmuştu. Burada tarif edilen durumda da, askeri hiyerarşi de kendi savaş hilelerini ve yöntemlerini yeterli derecede sivil değerlendirme veya sansür olmadan geliştirebilmişti. Yanlışlıklarla dolu raporların ortaya çıkarılması çok zor olacağından (Yedi Yıl Savaşları'nda Vali Dinwiddie'nin İngiliz kolonilerine karşı Fransız saldırısı olduğu yönünde yanlış bilgiler olduğu raporlar), savaş ve yönetici kurumlar arasındaki uzaklık da büyük yanlış algılamalara yol açar. Eğer yenilgi ile yüzyüze değilseniz (resmi görevlilerin genellikle başarı hikayelerini abartarak anlatma eğilimi vardır), bir zafer yanlışlığı daha kolay oluşur (ç.n. ödev çok uzun, ve bazen de anlaşılması çok zor cümlelerle yazıldığı için bazı cümleleri bölerek anlatımı daha anlaşılır yapmaya çalıştım).

Orwell'in dünyası ile bizimki arasındaki en önemli fark, bizim dünyamızda, tüm yaşam standardını totaliter, komünist hükümetlerin gücü tamamen ele geçirmesine yol açacak şekilde düşüren bir kriz yaşanmamış olmasıdır.¹³ Orwell'in kitabında olduğu gibi savaş makinesini kendi toplumlarını bastırmak için kullanacak totaliter hükümetler olmadıkça^{14, 15} bir hükümetin veya toplumu daimi bir savaş durumunda yaşamayı seçmesi çok olası değildir. Dolayısıyla soru şudur: önceden (art niyetli bir hükümet tarafından) planlanmadıkça, böyle bir savaş durumu oluşabilir mi? Savaşların devamına ve tırmanmasına sebep olan nedenler savaşların oluşmasının nedenlerine benzer. Örneğin, bir fırsat penceresinin yanında açılacağına veya zaferin yakın olduğuna dair yanlış algılamaların süregelmesi gibi. Kartları yeniden dağıtmak için ittifakların sürekli değiştirilmesi bir fırsat penceresinin açılacağı algılaması yaratır; zaferin yakın olduğu fikri de küresel çatışmanın devamını sağlayan bir etken olarak Orwell tarafından özellikle belirtilmiştir. Böyle uzun süren çatışmalarda, geri adım atmak normalde olduğundan daha fazla zayıflık gibi görünebilir. Bunun nedeni, savaşın süresi, büyük kaynaklarla ve insan gücüyle ilişkilidir.¹⁶ Eğer diğer ülke statükodan yana değilse, çatışmayı bitirmek için gösterilen çabaların karşılığında daha da saldırgan hale gelebilir çünkü bu çabaları zayıflık yani kendisi için bir fırsat penceresi, olarak görür. Elimizdeki duruma en benzer gerçek olay olarak Soğuk Savaş sırasında, iki taraf da taviz vermediler. En önemsiz¹⁷ görülen ülkeler söz konusu olduğunda bile (Kore gibi), büyük güçler katı bir caydırıcılık politikasının devamlılığını göstermek istediler. Geçmişe dönüp baktığımızda, ilginçtir ki Soğuk Savaş'ın bitiminde ekonomik faktörlerin etkili olduğu görülür. Sovyet ekonomisinin çökmesi askeri ve sivil çabaları zayıflatmış; ABD de birkaç stratejik ekonomik 'saldırı' ile

¹³ Orwell'in kitabında, 'kriz durumu', yukarıda bahsi geçen nükleer saldırılardır.

¹⁴ En büyük askeri gücün ve üç ekonomik güçten ikisinin demokratik olduğunu (ya da demokrasilerden oluştuğunu) düşündüğümüzde, totaliter hükümetlerin kurulma olasılığını tartışmayacağız.

¹⁵ Orwell'in dünyasındaki ilginç durumlardan birisi de INGSOC'da yaşayan insanların bunu bilmese de kendi iş güçlerinin kendi refahları için yeterli olacağıdır. Ancak, tüm fazla üretim savaş makinesini beslemek için kullanılır. İlk bakışta, bu toplumların diktatörler tarafından yönetilmesinin kaynakların bu şekilde kullanılmasında kritik etken olduğu düşünülse de (demokrasilerin kaynakların bu şekilde kullanılmasını engelleyeceği de düşünülebilir), demokrasilerde bile savaş zamanında sivillerin kaynakların savaş için kullanılması yönünde feragette bulunması da not edilmelidir. Ancak, bir bilgilendirme sürecinin kontrolü, demokrasilerde toplumu yaptığı fedakarlığın savaş için gerekli olduğu yönünde ikna etmesi için gereklidir.

¹⁶ Bu, 'eğer bu iş için bu kadar çok zaman harcıyorsam, bu harcadığım zamanı meşru göstermeye devam etmem gerek' fenomeniyle ilgilidir; bunun ne kadar etkili bir hareket tarzı olduğu sorgulanmazsa.

¹⁷ Profesör Van Evera'nın derste açıkladığı gibi, ekonomik ve stratejik açıdan önemsiz ülkeler.

– petrol fiyatlarının düşürülmesi, doğal gaz boru hatlarının yapımını geciktirmek gibi – bu durumdan yararlanmışır.¹⁸ Ekonomik sıkıntılar Sovyet yaşamını etkilemiş, başta gençler olmak üzere birçok Sovyet vatandaşının düşüncelerini değiştirmesine, sonuçta da Gorbaçov’un Soğuk Savaş’ın gerilimini azaltmasına yol açmıştır.¹⁹ Bu olmasaydı, Soğuk Savaş’ın devam etme olasılığı var mıydı?

Ekonomilerin birbirlerine daha az bağlı olduğu bir dünyada, böyle bir baskı oluşmazdı, güçlerin geri adım atmasına izin vermeyen düşünce yapısı korunmuş olurdu. Başka bir açıdan bakacak olursa, güç dengesi ekonomik açıdan iki kutuplu değildi ve bu avantajı ABD zafer elde etmek için kullandı. ‘Güç farklılıkları barışı korur’²⁰ düşüncesi ile birlikte düşünülürken, ekonomik ve askeri güç iki kutuplu bir şekilde dağılsaydı, çatışma devam edebilirdi. Tarihsel olarak, iki kutuplu durumlar yüksek gerilimli ve savaşların olduğu durumlardır. Daha önce söylenen, İngiltere-Fransa ilişkisi kaydadeğer bir örnektir. Çatışmadaki menfaatler nükleer silahlarla desteklendiğinde ve zayıflık işareti diğer tarafa nükleer saldırı penceresi açacağından, kısa süren barış dönemleri bile olmaz çünkü yüksek menfaatler yüzünden geri adım atmak asla uygulanabilir bir seçenek olarak görülmez.²¹

Daimi savaş durumuna, büyük güçlerin iradelerinin süregiden yarışı olarak bakıldığında, böyle bir uzun süreli savaş durumu olası hale gelir. Bu durumda, dünyamızın Orwell’in dünyasındaki daimi bir sınırlı savaşı ortaya çıkaran etkenlerden yoksun olduğu görülecektir. Örneğin, güç dengesi tamamen çok veya iki kutuplu değildir. Şöyle ki, Soğuk Savaş döneminde olduğu gibi, bir taraf taviz vererek zayıf olarak görülmenin alternatiflerinden daha iyi olduğunu düşünebilir, bu da diğer tarafa bir üstünlük kazandırır. Diğer ulusların silahlanmasının güvenlik ikilemi tarzında bir tırmanışa yol açacağı gerçeği (çünkü bu durumda dünya tek kutupludur), silahlanma çabası ABD müdahalesine, bu da sistemin daha fazla tek kutuplu olmasına neden olur (eğer böyle bir caydırıcılık etkiliyse). Alternatif olarak, eğer askeri durum ‘eğrinin düzleşme noktası’ için yeterliyse ve ABD’nin teknolojik üstünlüğü ciddi bir değişiklik yaratmıyorsa, böyle bir tırmanış uzun süreli savaşı destekleyebilir. Ancak, global ekonomilerin birbirlerine bağlı olması ülkelerin barışa şans tanınmasına neden olabilir. Ekonomik güç dengesi az çok eşitse olsa da, günümüzde büyük ekonomik güçler (ABD, AB ve Çin) yiyecekten yakıta kadar birçok üründe ithal ederler.

Ancak, Orwell’in dünyasında olan ve bizlerin de gözlemlediği bazı faktörler, örneğin çatışmayı anavatan dışına yaymak ve yüksek teknoloji savaş makineleri kullanmak gibi, mevcuttur.²² Bu faktörler, savaşın öncül nedenleri olmadığından ikinci derecededir. Ancak savaşın devam etmesinde etkili olabilirler çünkü bazı durumların ‘daha kolay sindirilmesine’ neden olurlar.²³

Sonuç olarak, Orwell’in Bindokuzüzsensendört’te resmettiği gelecek, günümüz toplumu ve ordusu için bir yol haritası olmasa da, Orwell’in sınırlı ve daimi savaş vizyonuna ilk bakışta görüldüğünden daha fazla yakınız. Soğuk Savaş’a sonuna kadar şahit olduğumuz için, karar-vericileri Orwell’in bahsettiğine benzer bir durumun ortaya çıkması halinde uyarabilecek dersler çıkardık. Bu bilgiyi

¹⁸ Encyclopedia Brittanica, International Relations. “The end of the cold war”.
<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/291225/international-relations/32991/The-end-of-the-Cold-War>

¹⁹ Encyclopedia Brittanica, International Relations. “The end of the cold war”.
<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/291225/international-relations/32991/The-end-of-the-Cold-War>

²⁰ Lynn-Jones, Sean M., & Miller, Steven E., The Cold War and After (Cambridge, MA: The MIT Press, 1997), 344.

²¹ Burada, SSCB’nin geri adım atmanın risklerini, ülkeyi yok eden ekonomik krizin yansımalarından daha fazla önemseydiğini varsayıyorum.

²² ABD, daha az insan gücüne dayanan ve daha otomatikleşen silahlara milyarlar yatırmaktadır.

²³ Savaşın, maliyeti düşük olursa, olası olması.

kullanarak, ekonomik bağları sürekli kılarız, savaştan sakınacak diplomatik ve askeri uygulamalara ağırlık veriliriz (ünkü savaşa neden olan ve devamını sağlayan faktörler değişmez). Böylece, daimi savaş durumundan kaçınabiliriz.